

Pam ydyn ni'n aros o hyd?

Oedi mewn gofal cymdeithasol yng Nghymru - Gorffennaf 2023

Crynodeb Gweithredol

Y gwaith ymchwil

Dyma ail adroddiad blynyddol Age Cymru ar oedi wrth i bobl sy'n 55 oed a hŷn geisio mynychu gofal cymdeithasol yng Nghymru. Llynedd, roedd ein prosiect eiriolaeth dementia, ein prosiect eiriolaeth HOPE (Helpu eraill i gymryd rhan ac ymgysylltu) a Chyngor Age Cymru oll yn nodi bod oedi difrifol wrth i bobl hŷn geisio cael eu hasesu gan y gwasanaeth gofal cymdeithasol, yn ogystal ag oedi wrth ddod o hyd i becynnau gofal wedi i asesiad gael ei gwblhau.

Blwyddyn wedi'r adroddiad hwn roeddwn ni eisiau gwybod os oedd newidiadau gan Awdurdodau Lleol wedi gwella'r ffordd roedd pobl hŷn yn mynychu gofal cymdeithasol.

Casgliadau

1. Mae yna ddarlun yn ymddangos o boblogaeth yng Nghymru sy'n llai iach wedi prif gyfnod y pandemig. Mae'n bosib gweld hyn wrth edrych ar nifer y bobl hŷn sy'n troi at ofal cymdeithasol er mwyn dod o hyd i help, a pha mor ddwys yw eu hanghenion.
2. Mae ymdrechion i adfer gofal cymdeithasol wedi parhau eleni, ond mae eu heffaith wedi cael ei leihau oherwydd bod y boblogaeth yn llai iach erbyn hyn, ac mae fwy o alw am ofal a chefnogaeth.
3. Mae dal angen gwella'r ffordd mae pobl hŷn sydd eisoes yn aros yn derbyn cyfathrebiadau.
4. Mae systemau casglu data dal yn methu monitro ac adrodd yn effeithiol am lefelau oedi wrth i bobl geisio mynychu asesiadau a gofal.
5. Oherwydd y newid yn iechyd y boblogaeth, mae'n bwysicach nag erioed i ganolbwyntio adnoddau tuag at ymyrraeth gynharach a ffyrdd o atal er mwyn gwella iechyd a llesiant.

Argymhellion

Argymhelliad 1

Dylai Llywodraeth Cymru weithio gydag awdurdodau lleol er mwyn sicrhau bod systemau adrodd yn nodi'r wybodaeth yn gyson ledled Cymru.

Argymhelliad 2

Dylai awdurdodau lleol asesu eu prosesau cyfredol sy'n darparu cyngor a gwybodaeth gychwynnol a mynediad parhaol i gyngor a gwybodaeth, er mwyn sicrhau eu bod yn ateb anghenion pobl hŷn, yn enwedig y sawl sydd wedi eu hallgáu'n ddigidol.

Argymhelliad 3

Dylai awdurdodau lleol ddarparu ffocws ychwanegol ar unigolion sy'n aros yn hirach na 30 diwrnod ar hyn o bryd am asesiad o anghenion gofal neu sy'n aros i becyn gofal gael ei weithredu.

Argymhelliad 4

Mae angen i Fyrddau Partneriaeth Rhanbarthol, awdurdodau lleol a gwasanaethau trydydd sector gydweithio er mwyn gwella argaeledd ymyrraeth gynnar a chefnogaeth atal ar gyfer pobl hŷn.

Argymhelliad 5

Dylai Llywodraeth Cymru, byrddau partneriaeth rhanbarthol, byrddau iechyd ac awdurdodau lleol sicrhau bod cyllid trydydd sector yn cael ei ddarparu gan ddefnyddio dull cynaliadwy.

Argymhelliad 6

Mae angen rhoi pwyslais ar ddysgu a rhannu arferion da ymhlith awdurdodau lleol. Bydd hwn yn lleihau faint o waith sydd angen i awdurdodau lleol wneud, a bydd yn eu helpu i osgoi heriau mae awdurdodau lleol eraill wedi eu hwynebu.

Argymhelliad 7

Dylai Llywodraeth Cymru, byrddau partneriaeth rhanbarthol ac awdurdodau lleol hyrwyddo pwysigrwydd dilyn y Siarter ar gyfer Gofalwyr di-dâl. Mae hwn yn argymhelliad ychwanegol eleni oherwydd y cynnydd mewn faint o ofal di-dâl sy'n cael ei ddarparu. Tra bod rhai awdurdodau lleol yn gweithio'n galed i sicrhau bod gofalwyr di-dâl yn rhan o'r broses o wneud newidiadau er mwyn bodloni eu hanghenion, nid yw'r newid yn digwydd yn ddigon cyflym.